

UCHWAŁA nr 46/RND/SNJL/2025/2026
Rady Naukowej Dyscyplin Językoznawstwa i Literaturoznawstwa
Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

z dnia 18 grudnia 2025 roku

w sprawie nadania dr Urszuli Kizelbach stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie literaturoznawstwo

Na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 1 lit. b, art. 221 ust. 12 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2024 r. poz. 1571 ze zm.), § 43 ust. 1 pkt 3 Statutu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, uchwały nr 134/2020/2021 Senatu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 28 czerwca 2021 r. (ze zm.) dotyczącej sposobu postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2023 r. poz. 775):

§ 1

Rada Naukowa Dyscyplin Językoznawstwa i Literaturoznawstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, po zapoznaniu się z pełną dokumentacją sprawy, w tym recenzjami oraz uchwałą komisji habilitacyjnej zawierającą opinię w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, nadaje **dr Urszuli Kizelbach** stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie literaturoznawstwo.

UZASADNIENIE

Postępowanie o nadanie stopnia doktora habilitowanego wszczęto w dniu 9 czerwca 2023 r. na podstawie złożonego wniosku przez dr Urszulę Kizelbach zgodnie z art. 220 p.s.w.n.

Komisja habilitacyjna została powołana w dniu 19 października 2023 r. przez Radę Naukową Dyscyplin Językoznawstwa i Literaturoznawstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na podstawie art. 221 ust. 5 p.s.w.n. w składzie:

Przewodnicząca komisji: prof. dr hab. Małgorzata Grzegorzewska (Uniwersytet Warszawski)

Recenzent: prof. dr hab. Andrzej Łyda (Uniwersytet Śląski)

Recenzent: dr hab. Krzysztof Fordoński (Uniwersytet Warszawski)

Recenzent: dr hab. Grzegorz Moroz (Uniwersytet w Białymstoku)

Recenzentka: prof. dr hab. Marta Gibińska (prof. em. Uniwersytetu Jagiellońskiego)

Członkini komisji: prof. UAM dr hab. Agnieszka Setecka (UAM)

Sekretarzynie komisji: dr hab. Dagmara Gizło (UAM)

Trzy przedłożone w postępowaniu recenzje zawierały pozytywne konkluzje, jedna - konkluzję negatywną.

Prof. Marta Gibińska (prof. em. UJ) w swojej ocenie dorobku kandydatki stwierdziła m.in., że „Urszula Kizelbach jest badaczką o szerokiej i rzetelnej znajomości nowych teorii językoznawczych poczynając od Austina i Grice’a do najnowszych badań pragmatykoznawczych; jest również literaturoznawczynią, którą interesują możliwości interpretacyjne dzieł literackich przy pomocy instrumentarium językoznawczego i która robi to znakomicie. Monografia pokazuje, że łączenie tych dwu dziedzin jest zasadne i prowadzi do

ul. H. Wieniawskiego 1, Collegium Minus, 61-712 Poznań

NIP 777 00 06 350, REGON 000001293

tel. +48 61 829 41 60

prorektorka.ds.nauki@amu.edu.pl

inspirujących badań i ciekawych propozycji nowej lektury tekstów literackich. Moje uwagi krytyczne dowodzą, że lektura monografii inspiruje do dyskusji i dalszych badań, a to jest niewątpliwie wielka zaleta, a nie wada!" (s. 7 i 8). W dalszej części recenzji prof. Gibińska stwierdza, że „Dr Kizelbach jest dojrzałą, całkowicie samodzielną badaczką o nowoczesnym warsztacie naukowym, wykazującą dużą inicjatywę w badaniach naukowych. Jest znana z wśród polskich szekspirologów oraz polskich i zagranicznych językoznawców i badaczy literatury. Uważam, że bezwarunkowo należy jej przyznać stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie literaturoznawstwo" (s. 8).

Prof. Krzysztof Fordoński (UW) stwierdza w recenzji, że „(...) monografia *(Im)politeness in McEwan's Fiction: Literary Pragma-stylistics* z powodzeniem spełnia cele, które postawiła sobie jej Autorka, to jest dokonanie pragmatolingwistycznej analizy prozy Iana McEwana. Z jednej strony Autorka dowodzi w praktyce sensowności i praktycznej wartości zaproponowanej nowatorskiej metodologii, jak również swojej sprawności w jej zastosowaniu w odniesieniu do złożonego tekstu literackiego. Z drugiej zaś odśladania nowe sensy twórczości angielskiego pisarza i spójność jego stylu. Książka dr Kizelbach bez wątpienia wzbogaca naszą wiedzę literaturoznawczą o dorobku McEwana, a zaproponowana metodologia może mieć zastosowanie w badaniach nad twórczością innych autorów". W podsumowaniu prof. Fordoński stwierdził, iż „Doktor Urszula Kizelbach bez wątpienia spełnia ustawowe wymogi stawiane osobom ubiegającym się o stopień doktora habilitowanego, a jej dorobek naukowo-badawczy stanowi znaczący wkład w rozwój literaturoznawstwa".

Prof. Andrzej Łyda w podsumowaniu swej recenzji określił, że „wkład dr Kizelbach w rozumienie licznych aspektów tworzenia i istnienia dzieła literackiego jest niezaprzeczalny, bowiem koncentruje się w swoich badaniach na tych obszarach, które dotychczas pozostawały terra incognita. Przedstawiona do oceny publikacja posiada niezaprzeczalne walory wynikające z unikalności metodologii badań. Warte podkreślenia są także dokonania Habilitantki pod kątem liczby publikacji, różnorodności zainteresowań badawczych, działalności konferencyjnej, organizacyjnej, dydaktycznej i popularyzatorskiej. (...) Monografię wskazaną przez Habilitantkę jako osiągnięcie naukowe oceniam jako spełniającą stawiane jej wymogi. Podsumowując swoją ocenę stwierdzam, że zarówno praca przedstawiona jako główne osiągnięcie naukowe, jak i pozostałe dokonania naukowe, organizacyjne i dydaktyczne Habilitantki, zgodnie z Ustawą o stopniach i tytułach naukowych, mogą stanowić podstawę nadania Pani dr Urszuli Kizelbach stopnia naukowego doktora habilitowanego, zatem wnioskuję o dopuszczenie Jej do dalszych etapów procedury habilitacyjnej. Wnoszę także wniosek o wyróżnienie rozprawy habilitacyjnej dr Kizelbach" (s. 8).

Prof. Grzegorz Moroz przedłożył w postępowaniu recenzję z szeregiem uwag krytycznych, między innymi: „(...) chciałbym przedstawić uwagę ogólną dotyczącą obszaru badawczego, który jest przedmiotem tej rozprawy. Pragmatyka to część semiotyki, a więc dziedziny językoznawstwa. Stylistyka to zaś metoda badawcza polegająca na badaniu (głównie) tekstów literackich za pomocą narzędzi wypracowanych przez językoznawców (...). Znajdujemy się więc na obszarze badań trudnym metodologicznie, bo przenikają się tu różne metodologie używane przez językoznawców i literaturoznawców, i różne rozumienia terminu 'teoria'. Część 'teoretyczna' rozprawy naukowej o tym 'pograniczu badawczym' powinna więc zawierać rzetelny opis stanu badań i problemów jakie stają przed badacz(k)ami wchodzącymi na ten obszar, a opisanie przyjętych założeń badawczych powinno wynikać z takiej analizy. W rozprawie *(Im)politeness in McEwan's Fiction* nie ma takiej analizy. Nie ma zupełnie

omówienia problemów i dylematów wynikających z zastosowania narzędzi językoznawczych do analizy literatury przedstawianych przez badaczy od kilku dekad (np. Ann Furlong, Keith Greene, Deirdre Wilson)" (s.8). I dalej: „Moja ocena analiz wszystkich sześciu powieści w tych rozdziałach (4 i 5) jest negatywna. Analizy te są powierzchowne, przywiązane do binarnych opozycji, poddane im fragmenty nie są reprezentatywne dla prozy McEwana" (s. 13). A także: „Większy problem polega na tym, że Autorka nie przedstawia stanu badań nad 'autorem implikowanym', a tylko jedną, dość niszową postawę 'pro'. Autorka nie odnosi się zupełnie do wątpliwości, sceptycyzmu wielu badaczy co do spójności terminu autor implikowany, czy do sensowności używania go w narratologii (s.11) Prof. Moroz kończy swą recenzję negatywną konkluzją stwierdzając, że „(...) dorobek naukowy dr Urszuli Kizelbach nie odpowiada wymaganiom określonym w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy o szkolnictwie wyższym z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Ocena przedstawionego do oceny dorobku jest negatywna" (s.15).

Zgodnie z art. 221 ust. 9 p.s.w.n. oraz § 6 ust. 3 oraz § 8 ust. 5 uchwały nr 134/2020/2021 w 28 lutego 2024 r. przeprowadzono w trybie hybrydowym kolokwium habilitacyjne, w którym uczestniczyło 7 członków komisji habilitacyjnej, w tym przewodnicząca prof. Małgorzata Grzegorzewska oraz sekretarzynie prof. Dagmara Gizło. Pani prof. dr hab. Marta Gibińska była obecna na posiedzeniu w formie zdalnej.

Komisja habilitacyjna podjęła uchwałę w dniu 28 lutego 2024 r. negatywnie opiniując nadanie dr Urszuli Kizelbach stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie literaturoznawstwo. Wynik jawnego głosowania w tej sprawie: 3 głosy za; 2 przeciw; 2 wstrzymujące. Komisja habilitacyjna nie zarekomendowała Radzie Naukowej Dyscyplin Literaturoznawstwo i Językoznawstwo Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu poparcia wniosku dr Urszuli Kizelbach i nadania jej stopnia doktora habilitowanego. Komisja po zapoznaniu się z recenzjami i dokumentacją wniosku, stwierdziła, że aktywność naukowa Kandydatki, a w szczególności główne osiągnięcie naukowe, czyli monografia *(Im)politeness in McEwan's Fiction: Literary Pragma-Styletics*, nie stanowią istotnego wkładu w rozwój dyscypliny naukowej literaturoznawstwo i uznała, że nie zostały spełnione przesłanki warunkujące nadanie stopnia doktora habilitowanego, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 1-3 ustawy p.s.w.n.:

„2. Ocena publikacji przedstawionej jako główne osiągnięcie naukowe w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Recenzenci i członkowie Komisji sformułowali wiele uwag krytycznych pod adresem monografii. Habilitantka nie uzasadniła wyboru konkretnych powieści McEwana. Autorka włącza do analizy głos autora spoza tekstu powieści, opuszcza przyjęty we wstępnych rozdziałach model strukturalistyczny, czego nie sygnalizuje i w dalszym ciągu odnosi się do autora implikowanego; koncept 'niegrzeczności tekstu literackiego' został wprowadzony w monografii w sposób tak, że pozwala na rozważania nie tyle o (nie)grzeczności tekstu literackiego, co o granicach (nie)poprawności politycznej.

Prof. dr hab. Grzegorz Moroz sformułował ważne zastrzeżenia odnośnie do przyjętych w rozprawie założeń badawczych: brak niuansowania pojęć (w szczególności niejasny jest sposób zdefiniowania relacji implikowanego autora do rzeczywistego twórcy, z jednej strony, a narratora, z drugiej). Recenzent stwierdza, że narzucenie binarnego „gorsetu (nie)grzeczności ... prowadzi do analizy, która nie oddaje sprawiedliwości precyzyjnej,

ul. H. Wieniawskiego 1, Collegium Minus, 61-712 Poznań

NIP 777 00 06 350, REGON 000001293

tel. +48 61 829 41 60

prrektorka.ds.nauki@amu.edu.pl

www.amu.edu.pl

erudycyjnej, wielowątkowej i wielopłaszczyznowej prozie McEwana. Autorka nigdzie nie wyjaśnia dlaczego (nie)grzeczność, która w żadnej z powieści McEwana nie jest przecież zagadnieniem kluczowym, stała się głównym tematem jej rozważań. Nie wyjaśnia też, czy temat ten jest równie (nie)istotny w twórczości innych pisarzy współczesnych: brytyjskich, amerykańskich czy polskich. W monografii brakuje kontekstu literaturoznawczego. Autorka odnosi się do głównego nurtu badań nad twórczością Iana McEwana, czyli badań prowadzonych z perspektywy 'postmodernistycznej', w bardzo ograniczonym zakresie. Autorka nie uwzględnia również kontekstu literaturoznawczo-kulturoznawczego, mimo iż (nie)grzeczność jest zjawiskiem kulturowo-językowym, dynamicznym, różnym w różnych kulturach i społeczeństwach. Autorka nie zajmuje się 'brytyjskością' prozy McEwana, ani nie próbuje pokazać 'klasowego' zróżnicowania (nie)grzeczności w tej prozie. Główne literaturoznawcze narzędzie badawcze użyte w *(Im)politeness*, czyli konstrukt 'autora implikowanego', przedstawiono w sposób jednostronny. Także główne językoznawcze narzędzia badawcze w *(Im)politeness*: '(nie)grzeczności w tekście literackim' i 'niegrzeczności tekstu literackiego' użyte są w sposób równie ułomny. Jeśli chodzi o (nie)grzeczność w tekście literackim, to nawet gdy Autorka cytuje dialogi z powieści Iana McEwana, w których mamy wyrażenia ewidentnie 'niegrzeczne', nie odnosi się ona w żaden sposób do tej niegrzeczności.

Prof. dr hab. Krzysztof Fordoński stwierdził, że w monografii dr Kizelbach brakuje dyskusji krytycznej. Autorka przytacza szereg teorii, lecz nie formułuje własnych opinii; nie wybiera świadomie żadnej metodologii. Habilitantka nie uzasadniła wyboru analizowanych powieści, co sprawia wrażenie przypadkowości. O ile część analityczna, literaturoznawcza pracy jest ciekawa, to w ocenie Recenzenta ma ona charakter impresjonistyczny.

Prof. dr hab. Marta Gibińska również sformułowała zastrzeżenia dotyczące próby zdefiniowania konceptu autora implikowanego. W sytuacji, w której autorka włącza do analizy głos autora spoza tekstu powieści, opuszcza przyjęty we wstępnych rozdziałach model strukturalistyczny, czego nie sygnalizuje i w dalszym ciągu odnosi się do autora implikowanego. Łączenie rzeczywistego autora i autora implikowanego nie mieści się sferze przyjętego przez Habilitantkę ontologicznego modelu dzieła literackiego.

Prof. dr hab. Agnieszka Setecka podkreśliła, że monografia ukazała się w renomowanym zagranicznym wydawnictwie, co przemawia na korzyść Habilitantki.

W opinii przewodniczącej Komisji, prof. Małgorzaty Grzegorzewskiej, głównym mankamentem monografii jest niedopracowana rama interpretacyjna, przez co przedstawione w niej analizy twórczości McEwana mają charakter intuicyjny, wrażeniowy. Brak precyzyjnej koncepcji autora implikowanego sprawia, że w studium zaciera się rozróżnienie pomiędzy analizą poziomu intra- i ekstra-diagetycznego, kluczowe z punktu widzenia perspektywy literaturoznawcy. Monografia wskazana jako główne osiągnięcie naukowe oraz zaproponowana przez Autorkę rozprawy lektura prozy McEwana często nie uwzględnia mistrzowskiej żonglerki powieściopisarza wieloma punktami widzenia, także w ujęciu diachronicznym (kwestia focalizacji oraz opis rzeczywistości z perspektywy wcześniejszych doświadczeń bohatera). Studium, które w zamyśle było ambitnym eksperymentem na polu literaturoznawstwa, w istocie nie wnosi nowych odczytań prozy Iana McEwana. Zaproponowane przez Habilitantkę definicje (nie)grzeczności w fikcji literackiej, które miały opisywać komunikacje implikowanego autora z czytelnikiem, często skutkują niezrozumieniem powieści lub banalną oceną z perspektywy poprawności politycznej.

3. Ocena pozostałego dorobku publikacyjnego i aktywności naukowej

Komisja pozytywnie oceniła pozostałe prace dr Urszuli Kizelbach i jej aktywność naukową. Publikowane przez nią artykuły i rozdziały w monografiach skupiają się na dwóch obszarach. Część z nich, poświęcona twórczości Williama Szekspira, dotyczy głównie adaptacji filmowych i teatralnych sztuk; pozostałe dotyczą pragmatyki literackiej i stylistyki, sytuując się na styku literaturoznawstwa i językoznawstwa. W tej pierwszej grupie prof. Marta Gibińska wyróżniła dwie pozycje: *All is true that is mistrusted: A Pragmatic Study of Jealousy in William Shakespeare's Othello and The Winter's Tale* oraz *Blunders and Unintentional Offence in Shakespeare*. Wszyscy członkowie Komisji docenili warsztat szekspirologiczny Habilitantki i jej kompetencje w analizowaniu tekstu dramatycznego zarówno od strony literaturoznawczej jak też pragmatyki językoznawczej.

Prof. Moroz wysoko ocenił monografię będącą pokłosiem rozprawy doktorskiej Habilitantki. W jego opinii ta pierwsza monografia, w której solidna podbudowa literaturoznawcza i dobre wprowadzenie kontekstu kulturowego stanowi fundament dla pragmatycznej analizy dramatów Szekspira. Za najbardziej udany uznał tekst *Eroticism-Politics-Identity: The Case of Richard III*. Na pochwałę, jego zdaniem zasługuje spójność tematyczna i metodologiczna dorobku dr Urszuli Kizelbach.

W podobnym tonie wypowiedział się prof. Krzysztof Fordoński.

W opinii Przewodniczącej, artykuły poświęcone analizie twórczości Williama Szekspira stanowią najmocniejszy atut w dorobku Habilitantki.

4. Ocena aktywności dydaktycznej, organizacyjnej i popularyzatorskiej

Członkowie Komisji pozytywnie ocenili działalność dydaktyczną, organizacyjną i popularyzatorską Habilitantki, podkreślili jej doświadczenia dydaktyczne oraz działania organizacyjne i popularyzatorskie.

5. Ocena kolokwium habilitacyjnego

Członkowie Komisji różnili się w ocenie przebiegu kolokwium habilitacyjnego. Prof. dr hab. Marta Gibińska oraz prof. dr hab. Andrzej Łyda przyjęli odpowiedzi na postawione przez siebie pytania. Prof. dr hab. Marta Gibińska, podtrzymując wyrażoną w recenzji pozytywną opinię o monografii, uznała, że habilitantka nie wyjaśniła wątpliwości wynikających z zastosowanej przez nią definicji niegrzeczności fikcji powieściowej. Wskazała na niedostatki analizy z perspektywy literaturoznawcy. Zdaniem recenzentki, zaproponowana rama metodologiczna wymaga doprecyzowania. Prof. dr hab. Krzysztof Fordoński uznał odpowiedzi habilitantki za niewystarczające. Nie uzasadniła ona wyboru powieściopisarza ani konkretnych utworów. Prof. Agnieszka Setecka przyjęła odpowiedź Habilitantki na swoje pytanie.

Przewodnicząca Komisji podkreśliła fakt, że wszyscy recenzenci docenili umiejętność Habilitantki podjęcia dyskusji w sytuacji, w której znała ona treść recenzji i była świadoma, że będzie to trudna debata. Jej odpowiedzi na pytania nie rozwiąły jednak wątpliwości wynikających z nieprzemyślanych do końca koncepcji grzeczności i niegrzeczności tekstu literackiego. Odważna próba stworzenia nowej ramy interpretacyjnej nie została wystarczająco przemyślana i doprecyzowana. Odwołania do teorii narratologicznych nie zostały w pełni zintegrowane z przywołanymi w pracy koncepcjami z zakresu pragmatyki językoznawczej.

ul. H. Wieniawskiego 1, Collegium Minus, 61-712 Poznań

NIP 777 00 06 350, REGON 000001293

tel. +48 61 829 41 60

prrektorka.ds.nauki@amu.edu.pl

www.amu.edu.pl

Połączenie modelu strukturalnego z lekturą, która uwzględnia subiektywne odczucia czytelnika, nie doprowadziła do sformułowania spójnej i przekonującej wizji „grzeczności” i „niegrzeczności” fikcji literackiej. Mimo nacisku na nowatorskie rozwiązania teoretyczne, praca zawiera uchybienia metodologiczne, a zaproponowane interpretacje mają charakter intuicyjny. Na pytania zmierzające do wyjaśnienia rodzących się w trakcie lektury wątpliwości Habilitantka nie udzieliła satysfakcjonujących odpowiedzi, powielając tezy zawarte w tekście.

6. Konkluzja

Członkowie Komisji pozytywnie ocenili aktywność naukową, dydaktyczną i organizacyjną Habilitantki. Poważne zastrzeżenia wzbudziła monografia przedstawiona jako główne osiągnięcie w postępowaniu habilitacyjnym oraz odpowiedzi, których Habilitantka udzielała w trakcie kolokwium habilitacyjnego. W tej sytuacji Komisja uznała, że osiągnięcia dr Urszuli Kizelbach nie odpowiadają w pełni warunkom formalnym i merytorycznym stawianym kandydatom do stopnia doktora habilitowanego. W końcowej dyskusji, przeprowadzonej na posiedzeniu Komisji w dniu 28 lutego 2024 roku, „uwagi krytyczne, zawarte wcześniej w recenzjach i opiniach, przeważały nad argumentami przemawiającymi za nadaniem dr Urszuli Kizelbach stopnia doktora habilitowanego”.

Na posiedzeniu Rady Naukowej Dyscyplin Językoznawstwa i Literaturoznawstwa w dniu 25 kwietnia 2024 r. podjęto dyskusję nad przebiegiem postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego pani dr Urszuli Kizelbach. Rada Naukowa otrzymała komplet dokumentacji wraz z porządkiem obrad wysłanym w dniu 18 kwietnia 2024 r. Prof. Joanna Pawelczyk, Dziekana Wydziału Anglistyki UAM zreferowała przebieg kolokwium habilitacyjnego, następnie Przewodnicząca Rady Naukowej, prof. Katarzyna Dziubalska-Kołaczyk, otworzyła dyskusję.

Jako pierwsze głos w sprawie zabrali prof. Paulina Ambroży oraz prof. Liliana Sikorska. W swoich wystąpieniach profesorki zwróciły uwagę na uchybienia w przeprowadzeniu kolokwium habilitacyjnego, m.in. na rozbieżność między pozytywnymi recenzjami a negatywnymi opiniami wygłoszonymi podczas posiedzenia komisji oraz na brak dostatecznego podsumowania recenzji – bez argumentacji dotyczącej przedstawionej w nich oceny – jej zaprezentowanie byłoby zwłaszcza kluczowe przy opiniach negatywnych.

Następnie głos zabrał prof. Krzysztof Stroński odniósł się do kwestii głosowania i stwierdził, że zagłosowanie niezgodne z decyzją komisji habilitacyjnej wyrażoną w uchwale, zostanie unieważnione, podkreślając, że Rada Naukowa zgodnie z obowiązującymi przepisami nie ma możliwości podważyć uchwały.

Jako kolejna głos zabrała prof. Agnieszka Rzepa, która wymieniła błędy proceduralne, które zauważyła po zapoznaniu się z dokumentacją sprawy przedstawioną do procedowania podczas posiedzenia Rady Dyscyplin, a związane z przebiegiem głosowań nad uchwałą komisji habilitacyjnej. Do wypowiedzi prof. Agnieszki Rzepy odniosła się przewodnicząca, stwierdzając, że komisja głosowała prawidłowo.

Następnie głos zabrał prof. Tomasz Mizerkiewicz. Zaproponował, aby rada zagłosowała zgodnie z uchwałą komisji habilitacyjnej, co umożliwiłoby kandydatce jak najszybsze wystąpienie z wnioskiem o odwołanie od decyzji.

Przewodnicząca zaproponowała, aby głosowanie nad uchwałą o nienadaniu stopnia doktora habilitowanego dr Urszuli Kizelbach odbyło się na następnym posiedzeniu Rady. Rada jednogłośnie podjęła decyzję o przesunięciu głosowania na kolejne posiedzenie Rady. Innych głosów w sprawie nie odnotowano.

Na posiedzeniu Rady Naukowej w dniu 23 maja 2024 r. ponownie rozpatrywano sprawę postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr Urszuli Kizelbach. Dokumentację postępowania w niezmienionym kształcie przekazano ponownie wszystkim członkom Rady Naukowej wraz z porządkiem obrad w dniu 16 maja 2024 r. Odstąpiono od ponownego referowania przebiegu postępowania, ponieważ zostało ono szczegółowo zaprezentowane na posiedzeniu kwietniowym. Przewodnicząca Rady otworzyła dyskusję. Jako jedyna głos w sprawie zabrała Dziekana Wydziału Anglistyki prof. Joanna Pawelczyk informując członków Rady, że Habilitantka planuje złożyć odwołanie do Rady Doskonałości Naukowej. Innych głosów w sprawie nie odnotowano.

Zgodnie z art. 221 ust. 12 p.s.w.n. Rada Naukowa Dyscyplin Językoznawstwa i Literaturoznawstwa UAM, po zapoznaniu się z recenzjami, opinią, protokołem oraz uchwałą komisji habilitacyjnej podzieliła stanowisko tejże komisji zawarte w uchwale z dnia 28 lutego 2024 r. W tym zakresie należało również uwzględnić, że zgodnie z art. 221 ust. 12 zdanie drugie p.s.w.n., podmiot habilitujący odmawia nadania stopnia, w przypadku gdy opinia komisji habilitacyjnej jest negatywna.

W sprawie odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie literaturoznawstwo w głosowaniu tajnym przeprowadzonym z wykorzystaniem technologii informatycznych uzyskano następujący wynik: liczba osób uprawnionych do głosowania: 75, liczba osób obecnych: 57, liczba głosów oddanych 46, w tym głosów za: 41, głosów przeciw: 0, głosów wstrzymujących: 5, głosów nieważnych nie oddano. W związku z wynikiem głosowania Rada Naukowa Dyscyplin Językoznawstwa i Literaturoznawstwa odmówiła nadania dr Urszuli Kizelbach stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie literaturoznawstwo.

W dniu 19 lipca 2024 r. dr Urszula Kizelbach złożyła do Rady Doskonałości Naukowej odwołanie od uchwały nr 165/RND/SNJL/2023/2024 Rady Naukowej Dyscyplin Językoznawstwa i Literaturoznawstwa w sprawie odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego. Następnie, w dniu 26 lipca 2024 r. w imieniu Habilitantki odwołanie złożył jej pełnomocnik mecenas Maciej Łapuć.

Podczas posiedzenia w dniu 10 października 2024 r. Rada Naukowa wydała opinię ws. odwołań dr Urszuli Kizelbach oraz jej pełnomocnika w formie uchwały nr 11/RND/SNJL/2024/2025 pisząc w uzasadnieniu m.in.: „W opinii Rady zastrzeżenia może budzić fakt, że kolokwium habilitacyjne przebiegało w sposób chaotyczny i daleki od standardów przyjętych w tego typu postępowaniach. Ponadto, wątpliwości co do rzetelności w sporządzaniu recenzji może budzić fakt, że recenzent, prof. Krzysztof Fordoński, mimo że przedłożył w postępowaniu recenzję z jednoznacznie pozytywną konkluzją, podczas kolokwium habilitacyjnego już na wstępie swojej wypowiedzi, przed wysłuchaniem autoreferatu Habilitantki, stwierdził, że „jego ocena pracy Habilitantki jest krytyczna. Książka jest niespójna, rozpada się na rozdziały, które nie tworzą całości; dojmujący jest brak dyskusji krytycznej”, a podsumowując stwierdził, że „rozprawa habilitacyjna dr Kizelbach nie daje

absolutnej pewności, że Kandydatka spełnia wszystkie kryteria, które decydują o nadaniu stopnia doktora habilitowanego” (s. 3 z protokołu z przebiegu kolokwium habilitacyjnego dr Urszuli Kizelbach w dniu 28 lutego 2024 roku).

Ponadto, w uzasadnieniu Uchwały Komisji Habilitacyjnej z dnia 28 lutego 2024 roku zawierającej opinię w sprawie nadania dr Urszuli Kizelbach stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie literaturoznawstwo Członkowie Komisji stwierdzili, że ich „poważne zastrzeżenia wzbudziła monografia przedstawiona jako główne osiągnięcie w postępowaniu habilitacyjnym oraz odpowiedzi, których Habilitantka udzielała w trakcie kolokwium habilitacyjnego”. Natomiast trzech recenzentów przedłożyło recenzje z jednoznacznie pozytywnymi konkluzjami. W preambule do Uchwały z dnia 28 lutego 2024 roku Komisja stwierdza, że „dr Urszula Kizelbach nie spełnia wszystkich wymogów awansowych zawartych w art. 219 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.). Dalej w Uzasadnieniu Komisja uznaje z kolei, że „osiągnięcia dr Urszuli Kizelbach nie odpowiadają w pełni warunkom formalnym i merytorycznym stawianym kandydatom do stopnia doktora habilitowanego” – nie wskazując dokładnie, jakich ustawowych przesłanek dorobek Kandydatki do stopnia nie spełnia – stwierdzając jedynie w konkluzji, że uwagi krytyczne, zawarte wcześniej w recenzjach i opiniach, przeważały nad argumentami przemawiającymi za nadaniem dr Urszuli Kizelbach stopnia doktora habilitowanego.

W związku z powyższym, w ocenie Rady opinia komisji habilitacyjnej wydana w dniu 28 lutego 2024 roku, nie została oparta na wskazaniu, jakie przesłanki, zawarte w art. 219 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r. (Dz. U. 2021, poz. 478 ze zm.), nie zostały spełnione przez Habilitantkę.

Jednocześnie, Rada stwierdza, że zarzuty proceduralne podniesione w ww. odwołaniu nie są zasadne. W opinii Rady, wobec przyjętej konstrukcji ustawowej nie doszło do naruszenia art. 219 ust. 1 pkt. 2 ppkt a) ustawy p.w.s.n., mimo że co do zasady Habilitantka spełniła ustawowe przesłanki warunkujące nadanie stopnia doktora habilitowanego, ponieważ zgodnie z art. 221 ust. 12 zdanie drugie oraz w zw. z art. 221 ust. 10: „Podmiot habilitujący odmawia nadania stopnia, w przypadku gdy opinia, o której mowa w ust. 10, jest negatywna”. Uchwała komisji habilitacyjnej zawierająca opinię w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego podjęta w dniu 28 lutego 2024 r. zawiera następujący wynik głosowania: 3 głosy „za”, 2 głosy „przeciw” i 2 „wstrzymujące się”, co oznacza, że opinia komisji habilitacyjnej jest negatywna. Ponadto, ww. uchwała została podjęta bezwzględną większością głosów zgodnie z wymogiem uchwały nr 134/2020/2021 Senatu UAM par. 8 ust. 2. Mając na względzie powyższe należy uznać, że uchwała nr 165/RND/SNJL/2023/2024 podjęta przez Radę Naukową Dyscyplin Językoznawstwa i Literaturoznawstwa nie jest wadliwa.

Zdaniem Rady nie doszło również do naruszenia art. 7, 77, 107 par. 3 k.p.a w zw. z art. 178 ust. 3 p.s.w.n. ponieważ organ podjął wszystkie niezbędne i możliwe w granicach prawa czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia sprawy, tzn. dokonał analizy zgromadzonego materiału dowodowego, odbył dyskusję oraz rozważył wszelkie okoliczności mające znaczenie dla sprawy”.

Opinia Rady Naukowej Językoznawstwa i Literaturoznawstwa w sprawie złożonych odwołań wraz z dokumentacją sprawy została przekazana do Rady Doskonałości Naukowej w dniu 17 października 2024 r.

W toku postępowania odwoławczego RDN powołał dwóch superrecenzentów: prof. Jerzego Jarniewicza (UŁ) oraz prof. Leszka Dronga (UŚ). Zgodnie z opinią prof. Dronga uchwała

ul. H. Wieniawskiego 1, Collegium Minus, 61-712 Poznań
NIP 777 00 06 350, REGON 000001293
tel. +48 61 829 41 60
prrektorka.ds.nauki@amu.edu.pl

www.amu.edu.pl

RNDJiL powinna być uchylona. W swojej opinii prof. Drong zwrócił uwagę na liczne uchybienia w postępowaniu komisji habilitacyjnej – brak pytania zadanego przez prof. Moroza, krytyczne wypowiedzi prof. Fordońskiego wygłoszone przed jawną częścią kolokwium; jego wątpliwości budził przede wszystkim zawarty w ww. uchwale sposób uzasadnienia podjętego (odmownego) rozstrzygnięcia komisji – brak należytego uzasadnienia uchwały. Prof. Jarniewicz uznał zasadność odwołania dr Kizelbach w związku z nieprawidłowościami proceduralnymi, zwłaszcza ze zmianą stanowiska jednego z recenzentów, a także z uwagi na rażące pominięcie dyskusji nad uchwałą Komisji.

Prezydium Rady Doskonałości Naukowej na posiedzeniu w dniu 30 czerwca 2025 r. poparło odwołanie dr Kizelbach, uchyliło uchwałę o odmowie nadania stopnia (nr 165/RDN/SNJL/2023/2024) oraz skierowało sprawę do ponownego rozpatrzenia na Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W uzasadnieniu decyzji RDN zauważyła, że „uchwała RNDJiL jest suchym sprawozdaniem z przebiegu postępowania Rady, tymczasem powinna klarownie przedstawiać argumenty przemawiające za i przeciw nadaniu stopnia, a także szczegółowo wyjaśniać, dlaczego kontrargumenty uznaje się za bardziej przekonujące”. RDN zaznaczyła również, że „przy ponownym rozpatrzeniu sprawy należy rozpatrzyć wnikliwie cały materiał dowodowy sprawy i podjąć odpowiednie czynności zmierzające do podjęcia uchwały o nadaniu lub odmowie nadania stopnia. W szczególności należy uwzględnić wymogi określone w ustawie, jak również wymogi dot. prawidłowego głosowania określone w uchwale senatu UAM (nr 134). Mając na uwadze powyższe należy przeprowadzić głosowanie zgodnie z art. 221 ust.14 pkt 1 ustawy oraz z odpowiednią procedurą wewnętrzną w celu podjęcia ważnej uchwały ws. nadania lub odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego. Jednocześnie Uzasadnienie uchwały powinno spełniać wymogi określone wyżej i przedstawiać motywy rozstrzygnięcia, w tym zawierać ocenę, czy kandydatka posiada w dorobku osiągnięcia naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny oraz czy wykazuje się istotną aktywnością naukową w więcej niż jednej uczelni. W trakcie posiedzenia, przed podjęciem stosownej uchwały, powinna odbyć się dyskusja i przedstawienie stanowisk”.

Na posiedzeniu w dniu 18 grudnia 2025 r. Rada Naukowa Dyscyplin Językoznawstwa i Literaturoznawstwa ponownie rozpatrzyła sprawę postępowania habilitacyjnego dr Urszuli Kizelbach. Członkowie Rady wnikliwie rozpatrzyli materiał dowodowy zgromadzony w toku postępowania, który został im udostępniony wraz z porządkiem obrad w dniu 11 grudnia 2025 r. Przewodnicząca zreferowała dotychczasowy przebieg postępowania, a następnie otworzyła dyskusję.

Głos zabrała prof. Paulina Ambroży, która poinformowała, że ponownie przejrzała dokumentację dotyczącą habilitacji dr Urszuli Kizelbach i wyraziła oburzenie z powodu procedury.. prof.. Ambroży zwróciła uwagę na nieprawidłowości w sprawozdaniu z posiedzenia komisji, m.in. brak pochwał dorobku oraz brak wzmianki o pozytywnych recenzjach książki dr Kizelbach, które zostały wydrukowane w renomowanych i wysoko punktowanych czasopismach zagranicznych. Recenzje te podkreślają, że książka jest nowatorska i stanowi wzorowy przykład badań stylistycznych.. Prof. Ambroży uznała również za nieetyczną i nieprzystojną odmowę możliwości dyskusji recenzenta dorobku, prof. Moroza. Pomimo że w jego recenzji było mnóstwo pytań, nie skierował pytania do habilitantki w trakcie kolokwium. Prof. Ambroży zwróciła uwagę, że książka habilitantki ma już cytowania. Została również wydana w prestiżowym wydawnictwie Palgrave Macmillan. Poinformowała również Radę, że artykuły dr Urszuli Kizelbach mają dużo cytowań w publikacjach pragmatyków i

ul. H. Wieniawskiego 1, Collegium Minus, 61-712 Poznań

NIP 777 00 06 350, REGON 000001293

tel. +48 61 829 41 60

prorektorka.ds.nauki@amu.edu.pl

www.amu.edu.pl

Szekspirológów. Publikacje te pojawiają się w ważnych czasopismach naukowych. Prof. Ambroży wyraziła satysfakcję z powodu uchYLENIA uchwały o nienadaniu habilitacji doktor Kizelbach przez superrecenzentów. Skierowała do Przewodniczącej pytanie, czy Rada ma narzędzia, aby spowodować, by komisja habilitacyjna ustosunkowała się do konkluzji superrecenzji. Przewodnicząca odpowiedziała, że Rada Dyscyplin nie może pociągnąć do odpowiedzialności komisji, gdyż jest to rola RDN.

Następnie głos zabrała prof. Liliana Sikorska przypomniała, że: „dr Urszula Kizelbach rozpoczynała swoją karierę naukową w ówczesnym Zakładzie Literatury Angielskiej i Lingwistyki Literackiej, i to lingwistycie literackiej poświęciła swoją karierę naukową. Zdaje sobie sprawę, że mimo wsparcia badań interdyscyplinarnych, które otwierają nowe perspektywy interpretacyjne, prace z lingwistyki literackiej są czasami zbyt schematyczne dla literatów i niewystarczająco językoznawcze dla językoznawców. Z tej przyczyny prosiłam Państwa o bardzo uważne przyjrzenie się dorobkowi i rozprawie habilitacyjnej dr Kizelbach. Jej badania cechuje precyzja metodologiczna, znajomość teorii stylistycznych i pragmatycznych oraz umiejętność łączenia analizy językowej z interpretacją literacką. Szczególnie cenne jest ukazywanie, w jaki sposób strategie grzecznościowe i wybory stylistyczne u McEwana współtworzą portrety psychologiczne bohaterów, dynamikę i napięcia w relacjach międzyludzkich. Zatem praca dr Kizelbach wnosi istotny wkład w badania nad współczesną prozą anglojęzyczną, poszerzając rozumienie funkcji języka w literaturze.”

Jako kolejny głos zabrał prof. Arkadiusz Żychliński, stwierdził, że super-recenzje podkreślają błędy proceduralne. Rada Dyscyplin natomiast koncentruje się na błędach merytorycznych. Zapytał, dlaczego RDN nie czuje się zobligowana do ponownego wszczęcia przebiegu procedury i czy Rada Dyscyplin ma wypełniać rolę super-komisji, która uchyla uchwałę.

Przewodnicząca odpowiedziała, że RDN może podjąć decyzję o wszczęciu nowego postępowania, ale nakazała ponowne rozpatrzenie sprawy na podstawie dokumentów, którymi dysponuje Rada Dyscyplin. W odpowiedzi na pytanie prof. Żychlińskiego, czy mamy się koncentrować na błędach proceduralnych, Przewodnicząca odpowiedziała, że konsekwencją nieprawidłowości jest niedocenienie meritum i że nie można rozdzielić tych dwóch kwestii, tj. kwestii merytorycznych i proceduralnych.

Następnie głos zabrała prof. Aldona Sopata. Skierowała do Przewodniczącej pytanie, czy zmienił się kontekst formalny Rady, który umożliwia podjęcie nowej decyzji. Stwierdziła, że RDN nie zachowuje się w sposób przejrzysty, ponieważ zleca Radzie ponowne głosowanie, chociaż poprzednia uchwała była podjęta zgodnie z prawem. Zaznaczyła, że według prawa rolą Rady jest głosowanie, a nie podejmowanie dyskusji. prof. Sopata podkreśliła, że Rada Naukowa musi kierować dobrem habilitantki.

Następnie głos zabrał prof. Jacek Witkoś, stwierdził, że doszło do zakłócenia komunikacji pomiędzy komisją habilitacyjną a Radą Naukową. Wskutek tego wychodzą na światło fakty niezaakcentowane w sprawozdaniu. Ponadto podkreślił pozytywne oceny super-recenzji, które Oznaczają, że należy docenić osiągnięcia naukowe habilitantki. Podkreślił, że habilitantka radzi sobie dobrze na otwartym rynku publikacyjnym. prof. Witkoś stwierdził również, że RDN wymusza na Radzie Naukowej powtórna decyzję dla decyzji legalnej. Zaznaczył, że stopień nie został nadany habilitantce, pomimo że jest ona osobą prowadzącą dyskusję naukową na poziomie globalnym.

W następnej kolejności głos zabrała prof. Joanna Pawelczyk, stwierdziła, że kolokwium było porażające, jeśli chodzi o jego przeprowadzenie. Zwróciła również uwagę na pozytywne konkluzje super-recenzji. Poinformowała również Radę o otrzymaniu przez habilitantkę nagrody za osiągnięcia naukowe w roku 2024.

Głos zabrała prof. Bogusława Whyatt, przyznała, że była obecna na kolokwium habilitantki i wyraziła zażenowanie jego przebiegiem, stwierdzając, że sama ma doświadczenie w przewodniczeniu komisjom doktorskim. Uważa, że kolokwium było ciężkim doświadczeniem dla habilitantki. Stwierdziła, że recenzenci nie docenili interdyscyplinarnego charakteru badań habilitantki. Ponadto uznała za przykład braku rzetelności akademickiej brak pytania od prof. Moroza do habilitantki w trakcie kolokwium.

Kolejną wypowiedzią były słowa prof. Magdaleny Wrembel na temat super-recenzji, które podkreślają wysoką jakość osiągnięć naukowych habilitantki. Prof. Wrembel poinformowała Radę, że habilitantka wykazała wysoką aktywność międzynarodową, współpracując na przykład z Pontificia Universidad Católica de Chile. Według prof. Wrembel super-recenzenci dokonali wielopoziomowej oceny. Podkreśliła również, że recenzje monografii habilitantki ukazały się w prestiżowych wydawnictwach i były pozytywne.

Głos zabrała prof. Małgorzata Fabiszak. Pani prof. Fabiszak wskazała, że Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym w art. 219 wskazuje, że aby uzyskać stopień doktora habilitowanego kandydat musi spełnić trzy warunki: „(1) posiadać stopień doktora”, który dr Kizelbach posiada. Punkt (2) „posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny” - poddane ocenie osiągnięcie dr Kizelbach zostało ocenione pozytywnie przez trzech recenzentów, z których jeden wnosił o wyróżnienie pracy oraz negatywnie przez jednego recenzenta. Przeważają zatem oceny pozytywne. Punkt (3) „wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej” - zarówno recenzje prof. Moroza i prof. Fordońskiego jak i głosy prof. Ambroży, prof. Sikorskiej i prof. Wrembel wskazują na istotną aktywność naukową i współpracę międzynarodową kandydatki. Zatem w jej rozumieniu Ustawy, dr Kizelbach spełnia warunki uzyskania stopnia doktora habilitowanego. Wątpliwość prof. Fabiszak budzi jednak to, czy Rada Dyscypliny może zagłosować wbrew decyzji komisji habilitacyjnej, która nie poparła wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr Kizelbach. Wyraziła uwagę, że zobowiązanie do negatywnego głosowania wynika z „Poradnika. Postępowania dotyczące nadawania stopnia doktora habilitowanego” Rady Doskonałości Naukowej (2021), który sugeruje, że „istotna jest świadomość członków właściwego organu podmiotu habilitacyjnego o wiążącym charakterze negatywnej opinii komisji habilitacyjnej. Prof. Fabiszak nadmieniła iż sytuacja, w której właściwy organ podmiotu habilitującego nadaje stopień doktora habilitowanego, mimo podjęcia przez komisję habilitacyjną uchwały zawierającej opinię o odmowie nadania stopnia doktora habilitowanego, może skutkować uznaniem, iż takie rozstrzygnięcie nosi znamiona rażącego naruszenia prawa przez podmiot habilitujący.” (s. 48). Prof. Fabiszak powiedziała: „Jeśli jednak Rada Doskonałości Naukowej po podjęciu przez Radę Dyscypliny decyzji zgodnej z negatywną decyzją komisji wbrew naszej własnej oceny dorobku habilitantki i wątpliwości, które wzbudziła praca komisji habilitacyjnej wzywa nas do ponownego rozpatrzenia wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego Pani Dr Urszuli Kizelbach, czuję się zwolniona z uznania decyzji komisji habilitacyjnej za wiążącą”.

Następnie głos zabrał prof. Krzysztof Skibski, stwierdził, że Rada powinna zająć wspólne stanowisko i zagłosować zgodnie ze swoim zdaniem.

Prof. Agnieszka Rzepa uznała, że zalecenie super-recenzentów jest wskazówką dla Rady, jak zagłosować.

Prof. Piotr Gąsiorowski stwierdził, że super-recenzje zwalniają Radę z automatyzmu i zaapelował o zagłosowanie jednomyślnie za w sprawie nadania dr Kizelbach stopnia doktora habilitowanego.

Przewodnicząca, po wysłuchaniu wszystkich opinii zamknęła dyskusję i zarządziła głosowanie nad uchwałą.

W sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie literaturoznawstwo w głosowaniu tajnym przeprowadzonym z wykorzystaniem technologii informatycznych uzyskano następujący wynik: liczba osób uprawnionych do głosowania: 77, liczba osób obecnych: 67, liczba głosów oddanych: 48, w tym głosów za: 44, głosów przeciw: 0, głosów wstrzymujących: 4, głosów nieważnych nie oddano. W związku z wynikiem głosowania Rada Naukowej Dyscyplin Językoznawstwa i Literaturoznawstwa nadała dr Urszuli Kizelbach stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie literaturoznawstwo.

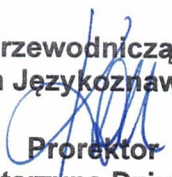
§ 2

Zgodnie z art. 224 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce od powyższej decyzji nie przysługuje prawo odwołania.

§ 3

Uchwała staje się prawomocna z dniem jej podjęcia.

Przewodnicząca
Rady Naukowej Dyscyplin Językoznawstwa i Literaturoznawstwa

Prorektor
prof. dr hab. Katarzyna Dziubalska-Kołaczyk